

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/23
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Kozlony, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KOZLONY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... .. 720 Lej
Fél évre ... .. 360 Lej
Negyed évre ... .. 180 Lej
Havonta ... .. 60 Lej

Hirdetéseik díjazásáért szerkesztőnek
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több

Követből — belügyminiszter.

(Bucuresti, november 4.) Hír szerint a kormány hozzájárult a megtámadott romanesti mandátum megsemmisítéséhez és új választás kiírásához. Az új választáson Victor Antonescu, volt párisi követ lesz a kormány jelöltje, aki megválasztása esetén átveszi a belügyminisztérium vezetését, Bratianu Jonel pedig csak a miniszterelnökségi tárcát tartja meg.

Franciaország tárgyal a szovjettel.

Párisból jelentik: Demonzie szenátor, az orosz tárgyalások előkészítője egy párisi lap tudósítónak kijelentette, hogy egyelőre csak tárgyalni lehet a szovjettel. Szerződést kötni azonban még nem lehet. Ugyanez a távirat jelenti, hogy a francia kamara ma összeült.

Az amerikai elnökválasztás.

(Newyork, november 4.) Az elnökválasztó-hadjárat teljesen nyugodt és eseménytelen. Általában Coolidge megválasztását bizonyosra veszik. Politikusok véleménye szerint, Coolidge 290 szavazatot fog kapni, a demokratapárti Davis 147 és La Follette 47 szavazatával szemben s így Coolidge szerintük abszolút többséget kap. A jobboldali francia sajtó Coolidge elnökségét rokonszenvesen fogadja, a Temps La Folletet németbarátsággal vádolja. Az Information szerint az amerikai republikánusok győzeleme megerősíti az európai nacionalizmust. Az amerikai elnökválasztással kapcsolatosan érdekes pikantéria pattant ki. Németország pénzügyi diktátora, Owen Young környezetének egy tagja egy lap tudósítónak kijelentette, hogy a Dawes-tervezet tulajdonképpen megalkotója Young. A tervnek Dawesről való elnevezése, aki a szakértőbizottságban csak passzív elnöki szerepet játsza, választási trükk volt, Dawes amerikai alelnökségének érdekében.

Spanyolországba viszik a Zeppelin-műveket.

Szevillából jelentik: A spanyol hadi aviatika főnöke hivatalosan közli, hogy a Friedrichshafen Zeppelin művekkel megállapodtak abban, hogy a gyárakat Szevillába helyezik át. Azt tervezik, hogy Argentina és Spanyolország között léghajó forgalmat létesítenek. Máris megalakult a Léghajóépítő Részvénytársaság kilencven millió pezeta alaptőkével. Az első utat 1927-ben a spanyol-amerikai kiállításra tervezik.

Marghiloman fuziója Averescuval.

Vaida-Voevod Sándor éles támadása a Bratianu kormány ellen.

(Bucuresti, november 4.) A Kamara tegnapi ülésén a felirati vita során Vaida-Voevod Sándor hosszabb beszédet mondott. Felszólalása elején a külpolitikai helyzettel foglalkozott és megállapította, hogy amivel a kormány dicsekszik, azt a korona presztízse érte el. Ami a belpolitikai helyzetet illeti, Vaida a véget nem érő visszaélések következtében katasztrófát jósol. A drágaság, a tisztviselők nyomora, a korrupció és a hibás kisebbségi politika okozza az általános elégedetlenséget. Szabadság nincs az országban — mondotta, — de egyéni szabadság annál inkább. A jelenlegi rendszer anarchiára vezet. Emlékeztet Oroszország, valamint Ausztria-Magyarország sorsára, hol ugyan ez a rendszer uralkodott. Mindenkinek kötelessége megszüntetni a jelenlegi rendszert olyan kormány által, amely becsületes munkával vezeti az országot.

Tegnap este tartotta a konzervatív-párt központi vezetősége bizalmas értekezletét. A vezetőség egyhangulag elhatározta, hogy belép a néppártba, illetve fuzionál Averescu tábornok pártjával. A vezetőség két tagja ma délután Bécsbe utazott, hogy Marghilomantól elhozzák a fuzionáló aktákhoz szükséges aláírást.

Történetesen Marghiloman már elutazása előtt elintézte a fuzió ügyét Averescu tábornokkal, sőt Averescu tábornok az indulás utolsó percéig együtt maradt Marghilomannal, úgy, hogy nem volt egyébre szükség, mint a vezetőbizottság hozzájárulására, ami tegnap ünnepélyes formák közt történt meg.

A fuzió tényét november második felében hozzák nyilvánosságra, amikor ugyanis Marghiloman reméli, hogy hazajöhet. Különben a hetvenéves pártvezér jól érzi magát s orvosra kijelentette, hogy néhány hét múlva elhagyhatja a szanatóriumot.

Macdonald még nem mondott le.

Asquith-nek mandátumot adnak. — Megvizsgálják a Zinovjev-levél hitelességét.

(London, november 4.) A választási izgalmak lecsillapultával, az új kormány magalakulásának közepette az illetékes organumokat még mindig erősen foglalkoztatja az angol konzervatívok döntő győzelme. Megállapítják, hogy a polgári párt diadala olyan eseménye a világpolitikának, amely gazdasági szempontból is nagy horderejű. A munkáskormány oly programot írt zászlójára, mely győzelem esetén a magántulajdonra felépített társadalom legerősebb pilléreit mozgatta volna meg. Egyelőre szocializálni akarták a szénbányákat, az elektromosságot szolgáltató üzemeket és az élelmiszerkereskedelmet, utána jött volna egyéb szocializáló próbálkozás. Most nem jön egyik sem, az angol nép zöme állást foglalt eme szocializáló tervek ellen is.

Szembeálló gazdasági jelentősége van a polgári pártok diadalaának abból a szempontból is, hogy a reparációs problémát nem a pacifista munkáskormány szellemében kezelik és nemelvek számíta-

nak arra, hogy a németekkel szemben szigorubb elvek alkalmazása kerül sorra. Mi azt hisszük, hogy a konzervatív kormány sem fogja visszafejleszteni mindazt, ami eddig a londoni konferencia óta a német-francia és a német-angol feszültség enyhítésére történt, hanem inkább konzerválni fogja és helyes irányba tereli.

Hicks a volt konzervatív miniszter ma nyilatkozatot tett, a melyből — ha nagy vonásokban is — következtetni lehet a konzervatívok kormányprogramjára. A beszédben a volt miniszter kijelentette, hogy elsősorban az indiai helyzetet kell rendezni. A kormánynak folytatni kell a szociális reformokat, rendezni a lakáskérdést és orvosolni a munkanélküliséget. Az adót le fogják szállítani és az államháztartásban a legszigorubb takarékosság fog érvényre jutni.

A liberálisok összeroppanása közepette az angol politikai életet súlyos veszteség érte azzal, hogy Asquith kimaradt a parlamentből.

A konzervatívok most módot keresnek arra, hogy ezt a hibát valahogy reparálják. Baldwin az új miniszterelnökjelölt levelet intézett Asquithhez, amelyben sajnálkozását fejezte ki neki, hogy a választáson kibukott. Azonban politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Asquith visszakerül a parlamentbe, ha másképpen nem, hát úgy, hogy az egyik liberális képviselő átadja neki mandátumát.

A Macdonald-kormány még nem mondott le, előbb a Zinovjev-üggyel akar végezni. A Zinovjev-levél vizsgálóbizottsága ma meghallgatta a londoni politikai rendőrség főnökének jelentését. A főnök előadta, hogy hónapok óta figyelte az Angliát elárasztó moszkvai propagandát. Zinovjev levelet az angol kommunista párt tákárának lakásán találták meg egy házkutatás alkalmával. Macdonald összehívta kabinetjét, hogy együttesen beszéljék meg a kormány lemondásának ügyét. Baldwin, a győztes konzervatívok vezére, volt premier ma Londonba érkezett, s várja a király meghívását. A Konzervatívok kormánylistája különben a közeli napokban nyilvánosságra kerül.

Polgárháboru készül Jugoszláviában.

Bucurestiből jelentik: A Dimineatz jelentése szerint, udvari és kormánykörök rendkívül pesszimistikusan ítélik meg a jugoszláviai helyzetet és azt a dinasztiaira veszélyesnek tartják. A polgárháboru Jugoszláviában, az eddigi jelek szerint elkerülhetetlennek látszik.

Tisza-emlékünnap.

Budapest. Tisza István meggyilkoltatásának hatodik évfordulóján a Tisza István-emlékbizottság gyászünnepélyt tartott a Nemzeti Társaskör Károly-körut helyiségében. Az ünnepélyen József Ferenc és Albrecht királyi hercegek is megjelentek. A gyászünnepélyt Berzeviczy Albert nyitotta meg. Tisza emléke — mondotta többek közt — évről-évre tisztább és kegyeltesebb lesz a magyarság előtt. Ha újra egészek akarunk lenni, akkor Tisza István életének erkölcsi tanulságait kell átvennünk. Amikor azt észlelhetjük, hogy valóban terjed a Tisza-kultusz, akkor abban a ma divatos erkölcsöktől való megundorodásnak első jeleit üdvözölhetjük.

Alházasság — pénzért.

Beccapott aradi munkásleány. —
A dologtalan szabó trákja.

(Saját tudósítónktól.) Szokatlant bűnnyben hozott má ítéletet az aradi törvényszék büntetőtanácsa. *Pintér János* aradi szabó, aki különváltan élt feleségétől 1920-ban megismerkedett Szabó Margit munkásleánnyal, akinek házasságot ígért. A leány azonban nemis kára megtudta, hogy *Pintér* még nem vált el törvényesen feleségétől, s ezért a válópör megindítását követelte. *Pintér* készséggel megígért mindent, sőt az idén áprilisban nagy boldogan mutatott egy románnyelvű végzést a leányának, s arról azt állította, hogy az a válópört kimondó végzés. A leány nem tudott románul, s így minden gyanakvás nélkül elhitte jövendőbelijé állításait. Szabó Margit ezután a házasság megkötését sürgette. *Pintér* ebbe is beleegyezett, s kivitte menyasszonyát Peregre azzal, hogy ott a jegyző jó barátja, s diszpenzációval elintézhető az esküvő. Peregen aztán *Pintér* a leányt a községi háza előtt várakoztatta, ő bement, s néhány perc múlva egy románnyelvű írást lobogtatott, mondván, hogy az a házassági bizonylat. Szabó Margit boldogan vette tudomásul a „házasságkötést”, szépen visszajöttek Aradra, s megkezdődött a boldog családi élet. A baj csak az volt, hogy *Pintér* dologtalanul élt, s Szabó Margit pénzén élésködött. Amikor a pénz elfogyott, a kelenyére, a ruhákra került a sor. *Pintér* lassan lassan teljesen kifosztotta a leányt, aki közben megtud

ta, hogy *Pintér* nem vált el első feleségétől, sőt a peregi esküvő is komédia volt. Feljelentést tett *Pintér* ellen csalás és sikkasztás miatt. A mai főtárgyaláson a vádak

betegazolást nyertek, s ezért *Pintér*t a törvényszék három évi börtönbüntetésre, 1200 lei pénzbírságra, s az okozott károk teljes megtérítésére ítélte.

A halott megvédelmezi szerelmesét...

A budapesti éjszaka tragédiája. — Az öngyilkos karmester halála pillanatában is Kende Máriát védi.

(Budapest, november 4.) Röviden beszámoltunk arról a megrövidítő tragédiáról, amely Budapest éjszakai életében nagy-nagy szenzációt keltett, s amelynek szomorú áldozata *Dóri Ervin*, a Casino de Paris karmestere volt, aki egyik pályatársnője, Kende Mária iránti mérheterlen szerelmében öngyilkosságot követett el. Tudósítónk a halálos tragédia után beszélte Kende Máriával, a megdöbbentő dráma egyik szereplőjével. Az amúgy is ideges, exaltált asszony, akit borszalmas módon lecsújtott szerelmesének halála, életé tragédiájától ezeket mondta:

A katasztrófa estéjén felmentem a Casinóba, hogy eljátszam a számomat. Ott haltam meg, hogy *Ervin* nem jött be. Rettentő sejtések vettek rajtam erőt, elrohantam a lékása elé, s amikor a kapukhoz értem, ott állott a mentőköcsi. Pár pillanattal később ott álltam, hozták le *Ervin*t a mentőkoszorból. Összeestem az izgalomtól és csak annyit tudtam meg, hogy megmérgezte magát. Miatán magamhoz tértem, hajnalig kószáltam az utcán és hajnalban, amikor már világosodni kezdett, a Casinó egyik zenészeivel találkoztam, aki megszólított:

— *Művész, legyen erős, nagy katasztrófa történt. Ervin meghalt.* — Örlöngeni kezdtem, majd elrohantam a Liget-színház felé, mert hallottam, hogy *Ervin* ott halt meg. *Ervin*t akartam látni, de az orvosok nem akarták megengedni, hogy a halottat még egyszer lássam. Magamon kívül

jártam a szanatórium folyosóján, végre megláttam egy ismerős szolgát. Megtöröltem a szememet, s mintha má sem történt volna, oda mentem hozzá:

— *Hozza a halottaskamrá kulcsát, szegény Ervin meghalt, meg akarom nézni.*

— A szolga mit sem sejtett, hozta a kulcsot és elvezetett a halottaskamrába. — Én magam nyitottam ki az ajtót és ott feküdt egy lepellel letakarva, mintha aludna, *Ervin*. Levettém a leplet a fejéről és elbucsztam tőle. Nem féltem, addig fogtam jéghideg kezét, amíg a szolga ki nem vitt. Hogy hogyan jutottam haza, máig sem tudom és odahaza két levél várt.

Mutatja a két nyugodt írású levelet. A két bucsulevelet, amelyekben a karmester örökre elbúcsuzik a színeszűztől:

— *Egyetlenem! Utolsó üdvözlőt küldök neked és utolsó kérészem az, hogy felejtés el és élj boldogul. Utazz el valahová, amíg a vihar lecsendesül. Ennek így kellett történnie, én unom ezt a borszasztó életet és unom főleg a szegénységet. Nagyon szerettelek, Ervin.*

E mellett az írás mellett egy másik írás is volt. Egész különös írás. Ugy látszik, tudta *Dóri Ervin*, hogy mi következik halála után, mert a halálból egy felhívítelő nyilatkozatot küldött Kende Máriának színésznőnek. A nyilatkozat a következőképp szól: Nyilatkozat Kende Mária urhölgy részére. Alulírott kijelentem, hogy Kende

Mária urhölgy sémiben sem oka öngyilkosságomnak. Öngyilkosságommal kapcsolatban a fentnevezett urhölgy minden obligón kívül áll. *Dóri Ervin*.

És zokogásba ful a szegény, szerencsétlen Kende Mária hangja. Lehajítja fejét, szeméből sürrin patakzanak a könnyek... Siratja szerelmesét, siratja magát, sokat zaklatott életét, reménységét, boldogságát, mlitdent...

HOGYALL

1924. nov. 4-én 100 lejért adtak:
Nőünk:

2.88 svájci frankot,

10.32 francia frankot,

43.060 belöldi magyar koronát,

39.300 osztrák koronát.

Zürichben 2.90 frankot

Parisban 10.88 frankot

Budapesten 43.400 koronát

A rádió áldozata.

Halálos zuhanás a harmadik emeleti lakásból.

Kubicsek Oszkár, a temesvári Leszámitolóbank főzseccsülésben álló vezérigazgatójának családját súlyos csapás érte. Unokanőce, Kubicsek Ernő, a bécsi egyetemnek 21 éves hallgatója lakásán, az ablak melletti falon rádióantennát akart felszerelni s munka közben oly mélyen hajolt ki az ablakon, hogy egyensúlyát veszítve lezuhant a harmadik emeletről a világitó udvarra. Az esés közben súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még kórházbaszállítása közben meghalt. A szerencsétlenül járt fia talember Kubicsek vezérigazgató testvérbátyjának, Kubicsek Emil főmérnöknek fia.

TARCA

A robottól a bársonyszékig

Nagyatádi pályafutása.

Nagyatádi Szabó István élet-története egyike a legérdekesebbeknek s röviden két szóban foglalható össze: a robottól a bársonyszékig. 1863-ban született a somogy megyei Erdősokonyán. Atyja földműves volt. Az elemi iskola hat osztályát Erdősokonyán végezte. 1883-ban bevonult katonának a kaposvári 44. gyalogezredhez. A három évét Budapesten szolgálta le és mint szakaszvezető került vissza falujába. Itt földműveléssel foglalkozott. Amint maga önéletrajzában megírja, nem riadt vissza a legdurvább mezei munkától sem. Volt arató, rézes cséplő, napszemes, fuvaros, úrokhányó, lamunkás. Feles földelken dolgozott, szolgált robotot, együtt élt az uradalmi cselédségekkel s így bosszu és nehéz munkával sikerült kis birtokát tehermentesíteni, sőt gyarapítani is.

Falujában a közfgyelemi természetesen mindjárt feléje fordult. A falusi társadalomnak csak nem összes kiténtető megbízásait

megkapta. Volt tűzoltóparancsnok, gazdaköri pénztáros, hitelszövetkezeti igazgatósági tag, községi elöljáró, adóhivatalos és községi tisztségviselő. 1903-ban kezdett közügyekkel foglalkozni. 1904-ben Somogyvármegye törvényhatósági bizottsági tagja lett. Mindez azonban csak helyi jelentőségű, vicinális munkakör. 1908 augusztus elsején egyszeri fekete kabátjában egy kis zömök parasztember jelenik meg a parlament aranyelődás főlyusóin. Akkor még senki sem ismerte. Csak annyit tudtak róla, hogy a nagyatádi választókerület küldte be az országgyűlésbe a figgetlenségi és 48-as kisgazdapárt programja alapján. Kerületének neve, amelyet azóta is egész haláláig képviselt, közfgyalomná lett azóta, s úgy viselte ezt a nevet neve előtt, mint valami szép, nemesi kitüntetést.

A Kisgazdapárt programjával győzött az 1910. évi általános választásokon is. A parlamentben igen sokszor szólalt fel és főleg a kisgazda- és földmivestársadalom érdekeit védelmezte. Úgyes, talpraesett szónoklatait nagy figyelemmel hallgatták a képviselőház minden oldalán. Az ország földműves rétege pedig egyetlen és megbízható vezérülre esküdtek rá. A háború végén már annyira nőtt népszerűsége, hogy Hadik

János gróf kabinetjében már nem nélkülözhetette és az egynapos kormányban a földművelésügyi tárcát vette át. A forradalom kitörése megakasztotta pályáját. Hazament falujába gazdálkodni, de hamarosan visszahívták Budapestre és felkérték, hogy vállaljon tárcát a Károlyi-kormányban. — Nagyatádi engedett a felszólításnak és tárcavezetői kiscgazdaminiszter lett. Helyet foglalt a Berinkey-kormányban is. 1919. márciusban azonban beadta lemondását, mert nem helyezte Buza Barna politikáját, amely a nagybirtok szocializálására és termelő szövetkezetekké való átalakítására törekedett. A kommun alatt falujában tartózkodott állandó megfigyelés alatt.

Az ellenforradalom győzelme után József királyi herceg, mint kormányzó a Friedrich-féle első kabinetbe földművelésügyi miniszterré nevezte ki. A Huszár-féle kabinetben a közlelemzési tárcát vállalta s ezt a tárcát megtartotta Simonyi Semadám Sándor kormányában is. A Teleki-kormányban földművelésügyi miniszter, de Teleki távozásakor ő is megy. Mikor Bethlen István gróf 1922-ben megalkotta kormányát, őt kéri fel a földművelésügyi tárcá élére. — A nemzetgyűlésen megvalósította programja egyik sarkalatos

pontját, a földbirtokreformot és érdekes, hogy bukásának méltis éppen ez a törvényjavaslat volt az oka.

Mint ismeretes a legutóbbi hónapok alatt éles parlamenti harc indult ellene a baloldaltól. A támadást két irányból vezették. Az egyik támadás személye ellen irányult az Esküdt-ügygyel kapcsolatban, amelybe egyesek az ő személyét is bekevertek. Másik támadás azért érte, mert állítólag nem exponálta magát a földbirtokreformjavaslat végrehajtása érdekében s ezért elvieladással vádolták. Minthogy saját pártjában is a kisgazdaképviselők a földbirtokreform végrehajtását sürgették és mert lehetetlen helyzetét a parlamentben meguntta, egy közismert drámai jelenetű ülésen az egész nemzetgyűlés éljenzése közepette bejelentette lemondását. Barátai és pártbívei előtt azt hangoztatta, hogy mint magánember akarja megvárni az Esküdt-ügy letárgyalását, másrészt pedig elkeserítette saját híveinek a kormány ellen való fordulása. Emberrileg tragikus, hogy éppen néhány héttel azelőtt halt meg váratlanul, mielőtt az Esküdt-pör letárgyalása megkezdődött volna, amelyből ő teljes emberi és politikai rehabilitációját várta.

Hamiskártyások ha találkoznak.

Az aradi rendőrség érdekes fogdása. — Kétnevű ember aki utlevél nélkül szökött el Magyarországból

(Saját tudósítónktól.) Érdekes körülmények között tartóztatott le Rasztig István aradi csoportvezető detektív egy Fekete Béla nevű embert, aki Magyarországból szökött át a határon és minden valószínűség szerint súlyos bűnök terhelik lelkiismeretét. Rasztig István néhány nap óta figyelemmel kísért egy hatalmas termetű, gyanus külsejű embert, aki állandóan lebujokban rovott multuak társaságában tartózkodott. A megfigyelt ember tegnap este egy külvárosi lebujan kártyázott egy jó módúnak látszó gazdálkodó kinézésű férfival. Mint utóbb kiderült Fekete Béla az uccáról csalta be partnerét a kocsmába és rávette arra hogy játszanak el néhány kártya partit. Fekete, mint gyakorlott hamis kártyás azt hitte, hogy sikerül kifosztani a gazdag falusit. Azonban a hamis kártyázás terén szerzett tudása csődöt mondott. Partnerre állandóan nyert és a legrefináltabb trükkökkel sem sikerült a szerencse kerekét visszafordítani.

Fekete Béla figyelni kezdett és rájött arra, hogy egy nálánál is gyakorlottabb hamis kártyással ül szemben. Ezt a szégyent nem bírta elviselni és kérdőre vonta partnerét. Először barátságosan próbált vele megegyezni, mert visszakövetelte pénzét, mert becstelenségnek tartotta, hogy kollegák kifosszák egymást. Az érvek nem hatottak és a két „kollega“ összeverekedett. Akkor lépett be Rasztig István. Igazoltatta a verekedőket és megállapította, hogy Fekete engedély és utlevél nélkül lépte át a határt. A rendőrségre kísérte és megmotozása alkalmával egy Fekete Imre névre kiállított keresztlevelet talált nála. Az elfogott ember azt állította, hogy őt Fekete Imrének hívják, erre a detektív levetkőztette: egész teste tetoválva volt. Különféle figurákon kívül jobb karjára a következő mondat volt tetoválva: Jobb karommal a hazámat védem F. B. balkarjám pedig: Bal karommal a babámot ölelem. Rövid vallatás után beismerte, hogy az F. B. Fekete Bélát jelent. Amikor átkísérték az állam biztonsági hivatalhoz kétségbeesett könyörgött, hogy ne juttassák át a határon, mert Magyarországon közelebb politikai álláspontja miatt. Valószínűnek tartják azonban, hogy Fekete Béla nem a politika terén követett el bűnököt, hanem sokkal súlyosabb okok miatt fél a magyar hatóságoktól. A nyomozás befejezése után az elfogott embert átkísérik a határon.

Az aradi APOLLONBAN ma a CSATA

Szobrot emelnek Nagyatádi Szabónak.

Ki lesz az elhunyt kisgazdavezér utóda. — A magyar nemzetgyűlés kegyelele.

(Budapest, november 4.) Hétfőn délután mondhatni egész Magyarország részvételével kísérve, nagy és impozáns gyász kifejezése mellett eltemették Nagyatádi Szabó Istvánt, a magyar kisgazdák vezérét, volt földművelésügyi minisztert, aki a forradalom után való magyar politika egyik legfontosabb tényezője és legérdekesebb egyénisége volt, aki ritka szerephez, ritka súlyhoz és ritka hatalomhoz jutott. Intése parancs volt, egyetlen mozdulatával karriereket nyitott, embereket mozdított érvényesülésre. Mi volt az ereje? Honnan e kivételes hatalom és jelentőség? Rajongói azt mondanák: a történelem adta. De más magyarázata is van. Ő volt az a politikus, akinek helyzeti energiája nagyobb volt, mint bárkié, személyében és politikájában hihetetlen helyzeti erők jelentkeztek és zsufolódtak össze, ő volt a magyar földműves-réteg soha ki nem elégíthető igényeinek politikai jelentője, aki egy rétegnek, egy kasztnak, egy osztálynak szemléletét vitte a magyar politikába, aki e szemléletét nem hajította el soha, ott sem, ahol nagyobb perspektívák nyitották eléje messziségeiket. Benne a magyar földműves lelke égett előjuttatlan ösztönösséggel. Más motívum nem volt benne, más fogékonyság ritkán termékenyítette alkotásra, beágyazta magát kasztnak lelkiségébe, onnan nem lehetett kimozdítani. És a kisgazda-érdekekért vívott harcok elsővonali államférfivá köszörülték, úgy, hogy egyike lett a forradalom után való idők legtehetségesebb politikusaiknak.

Sok szeretet, sok rajongás vette őt körül s ez a rajongás megnyilvánul az ő személyével szemben halála, még temetése után is. A negyvennyolcas kisgazdapárt elhatározta, hogy Nagyatádi-Szabó Istvánnak szobrot emel. Egyben azonban arról is döntöttek, hogy a kisgazdaszervezeteket országos értekezletre hívják össze, hogy elhatározzák politikai állásfoglalásukat. Felfogásuk az, hogy változatlanul kitartanak a Nagyatádi és Bethlen között létrejött platform mellett. A Budapesti Hírlap értesülése szerint a kisgazdák Nagyatádi-Szabó István utódául, vezérüknek s miniszternek Mayer Jánost, az egységspárt elnökét szeretnék megválasztani.

A magyar nemzetgyűlés is kegyelettel áldozott Nagyatádi-Szabó István emlékének. A mai nemzetgyűlésen Szcitovszky Béla a nemzetgyűlés elnöke megkapó beszédben méltatta az elhunyt kisgazdavezér érdemeit. Elmondotta, hogy Nagyatádi-Szabó a magyar föld egyszerű gyermeke volt, aki önére jöből emelkedett az agrárállam földművelésügyi miniszterévé. Az egyetemes nemzeti érdekek iránti kötelesség-érzete távolartotta attól, hogy az osztály-érdekek becsületes szolgálatában szerzett hatalmát és népszerűségét egyoldalú osztályuralmi törekvések felkeltésére vagy buzdítására használja fel. Az elnöki beszéd végeztével a nemzetgyűlés elhatá-

rozta, hogy az elhunyt emléket jegyzőkönyvileg örökítik meg és a gyász jeléül az ülést holnapra hialasztották el.

Bethlen István miniszterelnök ma tanácskozott a vérbeli kisgazdaképviselekkel, s kijelentette, to-

A temesvári műegyetem ünnepe.

Mosoiu miniszter Temesváron. — Az új diákokthon alapkövetétele.

(Saját tudósítónktól.) Imponáloan ünnepélyes keretek között folyt le a temesvári műegyetem diákokthonának alapkövetétele s az első tizenöt mérnöki diploma kiosztása.

A temesvári műegyetem négy év óta áll fenn. Ez idő alatt négyszáz hallgatója volt, akik közül 58 százalék a csatolt területekről, 42 százalék pedig a régi királyságból származott. A műegyetem létesítése s fejlesztése körül Vidrighin Stán és Groisorean Cornél dr. volt, valamint Georgevici Lucian jelenlegi főpolgármester szerzett elévülhetetlen érdemeket, szintugy Cosma Aurél dr. volt miniszter, Temesvár országgyűlési képviselője s Mosoiu közmunkügyi miniszter, aki az ünnepségen személyesen is részt vett és Öfelsége nevében a főiskola első tizenöt mérnökének átnyújtotta a diplomát.

Az ünnepségen Mosoiu miniszter, Coste Gyula dr. prefektus, Georgevici Lucian dr. főpolgármester, Badescu tábornok, Pacha Ágost püspöki helynök, valamint a katonai és polgári hatóságok vezetői és a társadalmi előkelőségek rendkívül nagy számban jelentek meg. Az egyházi szertartás után, melyet dr. Tiucra P. esperes celebrált, Mosoiu miniszter méltatta a nap jelentőségét. Az alapító okmány elhelyezése után a műegyetem új, impozáns épületében az intézet érdemes rektora Valcovici dr. tartotta az ünnepi beszédet. Ennek keretében megemlékezett az intézetnek juttatott adományokról is, különösen kiemelve dr. Pülöpp Béla Temesvár magyar kisebbségi szenátorának milliós értékű ásványgyűjteményét, melyet ez év tavaszán átadkozott az intézetnek, amiről annak idején a Közlöny is megemlékezett. Mosoiu miniszter, Coste dr. prefektus, Georgevici dr. főpolgármester, Teodorescu dr. tanár, és Vidrighin Stán vizmüegazgató beszéde után Poboran mérnök a maga és újdonsült mérnöktársai nevében mondott köszönetet az intézet tanári karának.

A felemelő kulturünnepély után, mely újabb határjelzőállomás Temesvár és Bánát mindjobban fejlődő kulturális életében, bankett volt, melynek végeztével Mosoiu

vábbra is ragaszkodik a Nagyatádival kötött megegyezés tizenhat pontjához. A kisgazdákat megnyugtatta a miniszterelnök kijelentése, s szónokai hangzóftatták, hogy feltétlenül követik továbbra is a Bethlen kormányt. Politikai körökben a leghatározottabban beszélik, hogy a földművelésügyi tárcát rövidesen felajánlják Mayer Jánosnak, aki már egyizben vezette az agrárminiszteriumot.

miniszter Coste prefektus és Georgevici főpolgármester társaságában Bucurestibe utazott.

Szalay Károly gyémántlakodalma.

Arad társadalmának meleg ünneplése.

(Saját tudósítónktól.) Bensőséges meleg ünneplésben részesítette ma Arad társadalmá idős Szalay Károlyt és nejét született Zipszer Annát gyémántlakodalma alkalmából. Reggel kilenc órakor ünnepélyes mise volt a minoriták templomában majd Lakatos Ottó dr. plébános magasszárnyalásu beszédet mondott, amelyben a gyémántlakodalmas pár érdemeit és a hosszú évtizedeken át végzett áldásos tevékenységét méltatta. Beszéde végén megáldotta az idős házaspárt és annak egész családját. Idős Szalay Károly és neje az ünnepélyes mise után str. Unirei (Fábián-uccai) lakásukon fogadták az üdvözlőket. Először az Aradi Ipar és Népbank küldöttsége jelent meg, amelynek Szalay Károly elnöke. Az igazgatóság nevében Margineariu Titus min. tanácsos, pénzügyigazgató mondott magas szárnyalásu, hatásos köszöntő beszédet, utána a bank tisztviselői nevében Lamzer János helyettes igazgató beszélt. Az ügyvédi kamara küldöttségét dr. Marsieu Jusztin dekan vezette, akinek mély gondolatokban gazdag üdvözlő beszéde után dr. Kell Lipót ügyvéd egy kis albumot nyújtott át érdekes beszéd keretében a 60 esztendő házasági évfordulót jubiláló házaspárnak. A kis albumban dr. Kell Lipót szüleinek gyémántlakodalma megörökítő sorok és képek vannak, amely ritka családi aktus külsőségeiben annyira hasonlít a Szalay-pár mai ünnepléséhez. Lukácsy Lajos ügyvéd szép üdvözlő beszéde után villásroggoihoz ült a társaság. A fehérasztalnál Pareiz Béla dr. ügyvéd mondott emelkedett szellemi pohárköszöntőt. Az ünnepélyen a házaspár gyermekei, unokái és dédunokái mind jelen voltak. Este családi vacsora zárta be a szép gyémántlakodalmat.

A CSATA című filmet nézze meg az aradi APOLLONBAN.

Szépítik Aradot.

Huszonnyolcmillió lej városrendezésre.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi mérnök hivatal ma készítette el az 1925 évi költségvetés tervezetét; ennek kapcsán Muresán János városi főmérnök elmondta, hogy a mérnöki hivatal hatáskörébe vágó munkálatokra 28 millió lejt irányzott elő. Valószínű azonban, hogy a városi tanács ezt az összeget lényegesen redukálni fogja, ezzel szemben Temesvár főmérnöke, aki szintén most terjesztette be a város vezetőségéhez a költségvetés tervezetét, 56 millió lejt irányzott elő a város fejlesztésére. Muresán főmérnök elmondta, hogy az általa előirányzott összeg legnagyobb részét az utcák kövezésére és aszfaltozására fordítaná. Különösen a Mosótytelep kikövezése és csatornázása vált sürgőssé, mert ott sáros, esős időben kerekeken való szállítás a lehetetlenséggel határos. Az ottani lakosok e miatt a legkétségbeesett helyzeiben vannak. Ségában, a városrész alacsony állása miatt katasztrófális helyzet állhat elő nagyobb esőzések és magas vízállás esetén. A legsürgősebb kötelesek ezen is segíteni, a ségai utcák feltöltésével. Még tervbe vette a főmérnök a Holtmaros tisztítását is, amivel elkerülhető volna, hogy a Holtmaros büzös párolgása megfertőzze a város levegőjét. A tervek keresztülviteléhez természetesen a városi tanács, a prefektus és a belügyminiszter jóváhagyása szükséges.

Orvul ölték meg a jassyi prefektust

Erelyes intézkedések az összeesküvő diákok ellen.

(Bucuresti, november 4.) A jassyi gyilkosság ügyében a legnagyobb eréllyel folyik a nyomozás. A vizsgálat legfőképp arra terjed ki, hogy megállapítsák a gyilkos merénylei előkészítésének részleteit. Hír szerint a vizsgálóbíró kezei között egy levél van, amelyben egy diákot arra hívnak fel, hogy legyen jelen a gyilkosság végrehajtásánál. Azt már kétségtelenül bebizonyította a nyomozás, hogy a gyilkos merényletet előre tervezték. Manciu prefektus halálának sebhielye az orvosi vélemény szerint teljesen ellentmond a gyilkos védekezésének, amely szerint önvédelemből használt volna fegyverét. Bebizonyult, hogy Codreanu hátulról lötte le a prefektust.

Ma már a hatóságok kezei között van az összeesküvő diákgátórok teljes listája. A listán hét diák és több ukrán ember neve szerepel. Az egyetemi ifjúság rendbontó mozgalmával kapcsolatban tegnap este Angheliescu miniszter lakásán értekezlet volt, amelyen résztvettek Marzescu és Tatarescu miniszterek, továbbá Slatineanu, a jassyi egyetem rektora. Az értekezleten véglegesen megállapították mindazokat a rendszabályokat, amelyeket életbeléptetnek

a rend, a béke és a fegyelem megővése céljából.

Codreanuval együtt letartóztatott négy diák a vizsgálóbíró előtt ma bevallotta, hogy a gyilkos előre kiment a tárgyalóteremből, hogy megvárja áldozatát. A jassyi rendőrség ma betiltotta az Unirea című antiszemita lap árusítását. Zelea Codreanu tanárt, a gyilkos diák apját, aki szintén résztvevett az antiszemita mozgalmakban, felfüggesztették állásától és megindították ellene a fegyelmi vizsgálatot.

A Dimineata és a Gazeta Noua

Pusztító árvíz Nyugat Európában.

Veszedelem fenyegeti Németország nyugati részét, Franciaországot és Belgiumot.

(Berlin, november 4.) Gyors egymásutánban érkező táviratok azt a megröszélt híradást közlik, hogy Németország nyugati részét, Franciaországot és Belgiumot katasztrófális árvíz fenyegeti. A táviratokat itt adjuk:

(Frankfurt, november 4.) A Frankfurter Zeitung közli, hogy a Rajna, Majna és a Neckar erős áradásban van s ha a vízállás nem javul meg, árvízzel kell számolni. Mühtheim külső részét elöntötte a víz. Ha tartós lesz, a legnagyobb katasztrófától kell félni.

(Páris, november 4.) Franciaország különböző részeiről áradásokat és nagy viharokat jelentenek. A Somme és a Maas kilépett medréből. Hasebrouk mellett a síkság hatalmas

jelentése szerint a hatóságok ma éjjel eredményes házkutatást tartottak a Keresztény Liga irodájában és a fővárosi fascista szervezet helyiségében. Ez alkalommal egy röpcédulát koboztak el, amelyet ma éjjel akartak a vidéken terjeszteni. A rendőrség többeket letartóztatott. A hatóságok ujabban kétséget kizáróan megállapították, hogy Manciu prefektus meggyilkolását az október elején Bucarestben tartott tanácskozáson határozták el, amikor egy az egész országra kiterjedő akcióban is megállapodtak.

víztereng.

(Brüsszel, november 4.) Charleroi belgiumi várost olyan árvízveszedelem fenyegeti, amilyenre 1805. óta nem volt példa. A víz a város külső részén fekvő házakba már benyomult. Az árvíz az egész iparvidéket katasztrófa elé állította.

(Páris, november 4.) Sedánál a Maa folyó a hidakat elszakította. Metz külvárosát és környékét a Moselle elöntötte. Belgiumban is súlyos árvízvájak vannak, amelyek főleg Charleroi-t és Lüttichet sújtják. Északbelgiumban a vasúti közlekedés megszakadt. Brüsszel külvárosait az árvíz elöntötte. Legújabb kölni jelentés szerint az árvíz itt is emelkedik és a gyárakat elöntötte. A villamosforgalom szünetel.

Konyhaleányból — képviselőjelölt.

Az angol választások érdekes epizódja. — A kartársnők minden fáradozása dacára Miss Jewson mégis megbukott.

Az a vihar, amely a Macdonald kormányt a földre terítette, a munkáspárthoz tartozó nőképviseleket sem hagyta érintetlenül. A táviratok szerint mindaz a huszonegy női szocialista képviselőjelölt, aki mandátumot akart szerezni — megbukott. Megbukott a rendkívül szeretetreméltó Miss Dorothy Jewson is, aki pedig a három hét előtt feloszlott alsóház egyik érdekessége volt. Miss Jewson, ugyanis, annak ellenére, hogy jó módú családból származott, konyhaleányi foglalkozást vállalt, hogy a leányok életét tanulmányozhassa. Erről az életéről érdekes cikkben számolt be ő maga. Miss Dorothy Jewson egy szakszervezet titkára volt s mint ilyennek, azt jelentették neki, a szállók női személyzetének a sora nem a legjobb.

— Erre én elhatároztam, — írja a Miss — hogy utánajárok a dolognak. Mégpedig nem úgy, hogy ittótt tudakozódok, hanem magam állok be konyhaleánynak s majd a saját bőrömmön akarom tapasztalni ezeknek a nyomorult páriáknak a sorsát.

Az a szálló, ahová elszegődött, rendkívül nagy fényűzéssel volt berendezve. Szőnyegek, tükrök, márványoszlopok — amerre csak nézett az ember.

— Ennek ellenére — folytatta — azok a helyiségek, amelyekben mi, konyhaleányok, laktunk, a legnyomorúságosabbak voltak. Szűkek, piszkosak, alacsonyok. Mint konyhaleány, a személyzeti ranglétra legalacsonyabb fokán állottam. Abba a szobácskába, ahol én

laktam, az egerek ide-oda futkároztak, ha egy almadarabot letettem valahová, néhány perc múlva már egy tucat kis cincogó rágitcsálta. A padló elkézelhetetlenül piszkos volt, de ugyanakkor a vendégek szobájában levő márványt minden nap ragyogó tisztára kellett feltörölni. Az étkezés nem a legjobb volt. Reggelre kenyér, kevés margarint és teát kaptunk, ebédre húst és burgonyát, de soha főzeléket vagy levest; ez a folytonos egyhangúság valósággal megutáltatta velük ezeket az ételeket, s a leányok közül sokan egész jövedelmüket arra fordították, hogy valamilyen más ételt vegyenek. Reggel hat órákor munka kellett állani és két órai ebéd idő megszakításával este kilencig tartott a munka. Mihelyt kilépett ütött az óra, a lányok siették a szobájukba s lefeküdtek. Anyuira fáradtak és kimerültek voltak, hogy egyiknek sem jutott eszébe valamilyen szórakozás.

— Tizennyolc shillinget kaptam hetenként, — folytatja Miss Jewson — ehhez még három shilling sörpénz járult. A szobalányoknak valamivel jobb dolguk volt. Ők ugyancsak 15 shillinget kaptak egy hétre, de a vendégek borralát adtak nekik. A konyhaleányok sohasem kaptak borralát.

Miss Jewson természetesen nem volt sokáig konyhaleány. A mikor otthagyta a szolgálati helyét, anyilvánosság elé lépett, s akciót indított hajdani társnői érdekében. A mostani választáson éppen ezzel korteskedtek mellette a legszilajabban. Még hatalmas

falragaszt is nyomattak ezzel a szöveggel:

Miss Jewson az utolsó pillérét is odaadja a szegényeknek, sőt még a kabátját is odaadja.

Ezt a falragaszt magukra akasztották a konyhaleányok, végigsétáltak abban a kerületben, melyben „kollegájuk” fellépett. De hiába való volt az agitáció — Miss Jewson megbukott.

SZÍNHÁZI MŰVESEK

* Az aradi színház heti műsora. Szerdán: Traviata, opera. Kedvezményes helyárakkal. Csütörtökön: Othello, dráma. A klasszikus ciklus második előadása Fekete Mihály felülvétel. Pénteken: Marinka, a táncosnő, operette. Szombaton d. u. 3 órai kezdetei: Mihályiné két lánya. Este román előadás. Vasárnap d. u. fél 3-kor: Arvátska, operette; fél 6-kor: Gazdag lány, vigiárék; fél 9-kor: Balga szűz, vig-opera; bemutatkozó előadás.

* Az aradi színházi iroda hírei. Rendkívül értékes művészi élvezetben lesz része ma este az aradi közönségnek. Marcus Ritta asszony, a kiváló énekesnő lép fel a Traviata fő női szerepében, olcsó, délutáni helyárak mellett. Aradnak tehát szerdán nemcsak művészi estben, hanem rendkívül mérsékelt áru előadásban is lesz része. — Csütörtökön Shakespeare Othello című tragédiája kerül színre, a címszerepben Fekete Mihály színigazgatóval. A klasszikus est többi szerepei is elsőrendű kezekben vannak. Fekete Irén Desdemona-t játsza, Brabantio Darvas Ernő. Jágó Mészáros Béla, a Doge Kassay és Cassio Sorri lesz. — Lengyel Irén, az aradiak szépséges primadonnája, egyik legjobb szerepében lép fel pénteken este: Marinka, a táncosnőt játsza.

* Operaestély az aradi Kulturpalotában. Az aradi Kulturpalotában november 6-án, csütörtökön este 9 órákor nagyszabású gála-kamara-operaestély lesz, Corfescu Virginia, a világhírű opera-primadonna és Corfescu Miklós, a világhírű operadramai tenorista, mindketten Páris, Brüsszel, Madrid, Budapest, stb. ünneplott énekművészei együttes opera-estélyt tartanak, amelyen a leg-híresebb operák teljes felvonásait adják elő. A csütörtöki hangversenyen Jules Massenet híres operáját, a Mannon (I. II., III. felvonás) adják elő s az est érdekessége az lesz, hogy az előadás francia nyelven történik. A karnagyit tisztelt Kovács ur látja el.

* Csütörtökig marad nyitva Wolff Károly tárlata. Eredetileg úgy volt, hogy Wolff Károly, a kiváló festőművész kedden bezárja aradi tárlatát, azonban a kiállítás miatt még ma is olyan nagyfokú érdeklődés mutatkozik, hogy a tárlat kiállítás idejét meghosszabbították s így csak csütörtökön este zárul a Wolff kiállítás. A kiállítás különben tegnap és ma is igen szép vásárlások is történtek, eddig a kiállított 34 képből 20 gazdát talált Aradon. A meghosszabbítás következtében Arad közönségének módja van ahhoz, hogy még két napon át felkereshesse Wolff Károly tárlatát.

Ki a nagymama kedvence?
Ki „O” Harold Lloyd

HIREK

Herbertek alkonya.

Nagy emberek fának lenni az utolsó száz évben éppoly kevés kellemes dolog volt, mint férj m-nőségben valamely uralkodó királynő oldalán gondoskodni a dinasztia fenmaradásáról. Senkisémet lehet büntetlenül Wagner Richard vagy Petőfi Sándor fia, amióta pedig a demokrácia kitenyészette a napi politika „nagy embereit” is, azóta a politikus dauphinjének helyzete még nehezebb lett. Az angol választásokon nemcsak a liberálisok és a munkáspártiak bukottak meg, — de az összes államférfi-csemeték is. Henderson belügyminiszter két fiát, akik az előző képviselőháznak tagjai voltak, kisebbségben hagyta az ingadozó népkégy, hasonlóképpen megbukott Baláwin fia is, aki munkáspárti programmal lépett fel Dudley kerületben. Indokolt ez a bizalmatlanság azokkal szemben, akik — nagyszerű helyzeti előnyeik lévén — már az anyatejjel vagy legalább is az apai fenyítékekkel együtt részesültek az első politikai leckében? Erre a kérdésre csak egy újabb választás adhatja meg a feleletet, amelyen az ifjú Herbertek bizonyára ismét meg fogják ostromolni a közszereplés bástyáit. Egyelőre úgy látszik, hogy a nép inkább ragaszkodik a kipróbált, mint a kipróbálatlan rosszhoz s a kísérletezést — legalább is a politikában — csendesebb időkre hagyja. Meg aztán, na gyon is sokszor tapasztalta a közmondás igazságát: rúknán jön a rossz után jobb...

— Amnesztia Cailleauxnak. Párisból jelentik: A szenátus törvényhozó bizottsága elkészítette jelentését az amnesztia törvényről, amely Malvy Cailleaux amnesztiáját kívánja.

— Gritta prefektus lemondott állásáról. Clujról (Kolozvárról) jelentik: Gritta Ovidiu volt aradi, jelenleg clujai rendőrprefektus távirati uton bejelentette a belügyminiszternek lemondását. A prefektus lemondásának az az oka, hogy távollétében a törvényes elrendelte kiköltötését. Gritta prefektus távirati lemondására ezideig válasz nem érkezett.

— Házasság. Szöllőssy Lajos nyugalmazott Acsev. mozdonyvezető és özv. Balcer Györgyné szül. Jasek Borbála a mai napon házasságot kötöttek.

— A timisoarai szerbek ünnepe. A timisoara-gyárvárosi gör. kel. szerb egyházközség vasárnap, november 9-én ünnepélyes keretben köztöltött szenteli fel az újonnan beszerzett harangokat. Az ünnepélyeken a nagykirindai „Guszle”-zeneművelő egyesület is részt vesz.

— Vértés Adolf dr. ünneplése. A temesvár-belvárosi izraelita hitközség néhány hónappal ezelőtt elhatározta, hogy érdemes elnöke, Vértés Adolf dr. arcképet megfesteti az ülésterem részére. A képet, amely Krausz Beni ismert festőművész pompás alkotása, november 16-án d. e. 11 órakor leplezik le ünnepi közgyűlés keretében.

— November 9-én, vasárnap délután 11 órakor lesz az aradi Apolló mozgósínházban az Au Printemps (volt Missir) cég divatkiállítása.

— Tánciskolában ma és minden szerdán vendégszóra Szathmárv Etelka.

Megisméltődött az egyedi gyilkosság Veszprémben.

Egy gazdatiszt megölte apósát, hogy annak nagy vagyonát magához kaparintsa.

(Budapest, november 4.) A Frohreich-ügy által felvert hullámok allg csillapodtak le, amikor egy hasonló kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság hozta izgalomba a magyar közönséget. Bácsi Géza okleveles, gazdatiszt pisztolyával föbelőtte apósát Angeli Márton földbirtokost. Veszprém egyik leggazdagabb emberét, hogy vagyonát megkapja. A szenzációs gyilkosság részletei a következők:

Angeli Márton gazdag veszprémi földbirtokos egyik rokonával, Rézmann Kristóffal a veszprémi püspök birtokát bérelte. Egy ízben a vonaton utazva megismerkedett Bácsi Gézával és a rokonszenves fiatal gazdatiszt azonnal alkalmazta bérletén. Az állástalan fiatalember hálásan fogadta a föld birtokos ajánlatát. Rövid idő múlva megismerkedett Angeli Katóval, a földbirtokos fogadott leányával és örökösével. A fiatalok megszerették egymást és hamarosan megtörtént a házasság. A fiatal vő nagy fényűzéssel rendezkedett be a bérelt birtokon, míg egy alkalommal összeveszett Rézmannal és akkor apósa veszprémi birtokára vitte őt. Bácsi azonban min denáron ur akart lenni, s apósának vagyonát mindenképpen megakartá kaparintani. Bármit is csinált Bácsi, Angeli nevelt leánya kedvéért mindig megbocsátott.

Tegnap a család együtt ebédel. Az ebéd végén Bácsiné kiment a szobából és férje apósával beszélgetett. Arról folyt a szó, hogy a fiatal gazdatiszt az Eszterházy birtokon kapott alkalmazást és

apósának térképen mutatta a birtokon helyét. Míg az após a térképet nézte, Bácsi titokban Frommer pisztolyt vett ki a zsebéből és hátulról keresztüllötte Angeli Poponyáját. A lövésre a szobában levő anyós odarohant és látta, a mint férje véresen hátrahanyatlik. Kiáltozni kezdett, mire Bácsi rákiáltott, hogy vele is leszámol! A pisztoly ezuttal csütörtököt mondott, mire a gyilkos vő rávetette magát az idős asszonyra s a fegyverrel össze-vissza verte. Közben megérkeztek a házbeliék és az egyik rokonfiu székel kiverte a gyilkos kezéből a fegyvert. A tragédia után Bácsi önként jelentkezett a rendőrségen, ahol őrizetbe vették. Érdekes, hogy a fogadott leány a szomszéd szobában volt és csak jóval a lövés után ment be a gyilkosság színhelyére. A gyilkos feleségének gyanus magatartása feltűnést keltett, kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy férje a Frohreich-ügvről beszélgetve, ki-jelentette, hogy követni fogja a példát, megöli apósát, anyósát, hogy maga és családja a nagy vagyon urává legyen. A gyilkos 31—32 éves ember, csinos megjelenéssel és rokonszenves modorral, aki középiskolai tanulmányait Veszprémben, a magyarvári gazdasági akadémiát pedig kitiűntetés sel végezte. A gyilkosság híre nagy meglepetést keltett és az özvegy iránt nagy részvét nyilvánult meg. A meggyilkolt Angeli nevelt leányát vallomása után a lakásán őrizetbe vették.

— Uj fertőtlenítőszer Romániában. A nyugati államokban, sőt Észak- és Délamerikában általános népszerűségnek örvendő „Salan” fertőtlenítőszer — amint értesülünk — már Romániában is gyártják. A timisoarai Tolis konzernhez tartozó „Kosmos” Kereskedelmi és Ipari Rt. által létesített „Salan Vegyipari Művek” timisoarai gyárában készül ez a fontos és nélkülözhetetlen antisepticum, melynek olcsó ára nagyban elő fogja segíteni az általános elterjedését.

— Az Astra vendégei. Az aradi „Astra”-ünnepségekre a rendezőség meghívta az erdélyi magyar kulturegyesületek reprezentánsait is. A vendégek már holnap gyülekeznek Aradon, ezért a hatóságok felhívják azokat a magyar családokat, akik vendégül kívánják látni a magyar kulturegyesületek vezetőit, ebbeli szándékukat jelentsék be szerdán délelőtt az elsőkerületi rendőrségen az Acsev. palotában.

— Elített árdragítók. Kron Barbara piaci kofát, akit árdragításért legutóbb 2 havi elzárásra ítélte a járásbíró, dr. Fiala járásbíró ugyan csak árdragításért újabb 15 napi foga házzal sújtotta. — Beer János Timisoara-Józsefváros, 20zsa-ucca 10. szám alatti mészáros árdragításért 10.000 lej pénzbüntetést kapott. Az ítélet jogerős.

Ni a muszájból tengerész?
Ni, ó! Harold Lloyd.

— Az aradi közuti vasut alkalmazottai Georgescu prefektus, Robu főpolgármester és Kaufmann igazgató védnöksége alatt november 8-án este az aradi Központi étterem összes helyiségeiben zártkörű táncmuláságot rendeznek, amelyen a Gutenberg-dalkör közreműködésével hangverseny és szépségverseny is lesz. A tiszta jövedelem a közuti vasut alkalmazottainak megalakítandó temetkezési egyesülete javára fog szolgálni.

— Arad egészségügye. Október hónapban 56 házasságot kötöttek az aradi anyakönyvi hivatalban. Az orvosi hivatalban 105 születést és 114 halálózást jelentettek be. Az elmúlt hónapban 18 vörheny, 12 kanvaró, 5 difteritisz, 16 tifusz, 7 szamarkehögés, 2 malária megbetegedés történt Aradon.

— Prihoda Vasát a hírneves osztrák író, Salten Felix, a földre leszállt zeneangyalnak nevezi. Aradi hangversenye nov. 14-én lesz a Kulturpalotában. Jegyek Sándor hirlapirodában Arad.

— Lugoji bíró kényszernyugdíjazása. A Monitorul Oficial közli, hogy dr. Bock Bernát lugoji törvényszéki bírót a kormány felszólította, kérje nyugdíjazását. Dr. Bock nyugdíjazása után a lugoji törvényszéki bírói karban csak egy magyar bíró dr. Makkay Ágoston, a büntető tanács elnöke marad.

A timisoarai Arany Janos-Társaság november 23-án nyilvános felolvasó ülést tart.

— Halálozás. Özvegy Sonn Adolfné, ismert aradi kereskedő özvegye, 62 éves korában meghalt. Temetése holnap, szerdán délután félhatkor lesz Aradon, Porombaru (Knézich Károly) uccai lakásáról. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— Mentőtanfolyam Aradon. November 18-tól kezdve egy hónapig tartó mentő-tanfolyam létesül az aradi Iosif Vulcan polgári iskolában. A tanfolyam előadásai kedden, csütörtökön és szombaton délután 6—fél 8 óráig lesznek. A városi orvosi hivatal felhívja az üzemek, gyárak és más erőművel dolgozó vállalatokat, hogy a tanfolyam hallgatására jelöljenek ki munkásokat. A kétszáz munkásnál többel dolgozó vállalatok minden száz munkás után egy munkást kötelesek a tanfolyam hallgatására küldeni. Azok a vállalatok, ahol husznál több és kétszáznál kevesebb munkás dolgozik, két-két munkást kötelesek küldeni a mentő-tanfolyam hallgatására. A tanfolyam előadásai román nyelvűek lesznek és a vizsga eredményes elvégzése után a hallgatók bizonyítványt kapnak.

— Gázrobbanás, amely az emeletről az uccára dobott egy nőt. Szegedről jelentik: Szegeden, a Petőfi Sándor-sugár-ut 2. szám alatti házban különös gázrobbanás történt. A gáz a ház földszintjén levő vakok-boltjából áradt ki. A szomszéd bolt Kurusa Mihály élelmiszerüzlete, ahová szintén átszivárgott a gáz s amikor Kurusa gyújtófát gyújtott, a robbanás kivágta a két üzlet között falat és fölvetette az üzletet föltti mennyezetet. Az emeleti lakásban csak Kurasané tartózkodott, akit a robbanás ereje a vakok-boltján át kidobott az uccára. A két üzlet és a lakás berendezése teljesen tönkrement, de Kurasának csodálatosképpen az ijedségen kívül semmi baja sem lett.

— Bérkocsivizsga Aradon. Az aradi államrendőrség Liceanu rendőr inspektor vezetésével három napig bérkocsivizsgálatot tart Aradon. A vizsgálatok ma kezdődtek meg és annak eredményeként eddig 15 bérkocsistól vonták meg a hajlasi engedélyt, mert az illetők többszöri figyelmeztetés dacára sem tartották be a szükséges rendszabályokat. A rendőrprefektura intézkedése szerint, ezentul hetven bérkocsis köteles éjjeli szolgálatot tartani Arad uccáin.

— Halálos vasuti szerencsétlenség Anguában. Londonból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Liverpool közelében. A Liverpoolból Mackpool felé robogó expresszvonat kisiklott és mozdonya felfordult. A gáztartály darabokra zúzódott. Az utazók között nagy pánik tört ki és csak hosszú idő múlva lehetett a romok eltakarításához fogni. Az eddigi megállapítások szerint a szerencsétlenségnek 10 halottja és számos sebesültje van.

— Vasuti karambol tíz halottal. Chicagóból jelentik: A város közelében egy robogó vonat összeütközött az egyik villamossal, amely álarcosbálból hazatérő vidám mulatozókat szállított. Az összeütközésnek 10 halott és harminc súlyos sebesült az áldozata.

Arany Janos

— Csaló exkereskedő. Dr. Zeiner Gusztáv aradi ügyvéd ma délelőtt feljelentést tett Stern Ferenc volt aradi kereskedő ellen csalás és sikasztás címén. A feljelentés szerint Stern Schwartz Aranka aradi kalapos nőtől 55.000 lejt vett fel, hogy Budapestre és Bécsből anvagokat vásárol neki, de a pénzzel nem számolt el.

A CSATA filmet egyetlen nézze meg az aradi APOLLOBAN.

— Letartóztatások a budapesti vámcsalás ügyében. Budapestre látogatottak: Mai számunkban megírtuk, hogy a budapesti vámvivatal nagy csalást fedezett fel, amelyet Löwy budapesti kereskedő követett el. A kereskedő — mint megírtuk — megszökött és körözik. A nyomozás folyamán a rendőrség letartóztatta Fried Gyula alkalmazottat, Szöllösi Antal vámgyakornokot, mert kiderült, hogy ők hamisították a várnnyugtákat.

— Elfogott gyilkosok. Nagyszalonyi temesmegyei községben meggyilkolva találták Nagy Katalin varjasi aszonyt. Megállapítást nyert, hogy a gyilkosságot Svetozár István és Giortó Miksa rablási szándékból követték el. Letartóztatták őket és szállították a timisoarai ügyészségre.

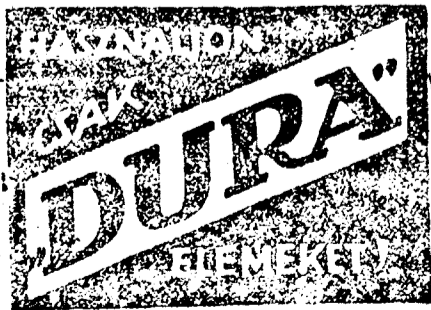
— Kosztkáné terhelt vallomása férje ellen. Budapestre jelentik: A Valerian alezredes meggyilkolása ügyében ma szenzációs fordulat történt. Kosztka Istvánné megváltoztatta eddigi vallomását és férjére nézve terhelt vallomást tett. Elmondotta, hogy férjével régóta barátságos viszonyban voltak és az emlékezetes telefon beszélgetés arról szólt, hogy Kosztkáné Valeriánéhoz költözzék, így tehát Valeriánnak eszébe sem lehetett, hogy megszöktesse Kosztkánét.

— Kirabolt vonat. Varsóból jelentik: A határszéli Baranovicinál rablóbanda gépfegyverekkel és kézi gránáttal kifosztott egy személyvonatot. A támadók egy rendőrt megölték. Eddig husz letartóztatás történt.

— A timisoarai villamoskalauzok vizsgálata. Timisoara város tanácsa elrendelte a városi magyar villamoskalauzok román nyelvű vizsgálatát. A vizsga időpontját még nem állapították meg.

Ki a legkedveltebb filmkomikus?
Ki „O“ Harold Lloyd.

— Betörés. Az elmúlt éjszaka betörték Burza Testvérek aradi vaskereskedő cég Regele Ferdinand (Boros Beni) téri üzletébe. A betörők az advaron keresztül az üzlet hátsó bejáratát feszítették fel és behatolva a helyiségbe, nagyobb értékű árut összeszedtek és megszöktek. A betörést reggel vették észre és azonnal jelentést tettek a rendőrségen. A nyomozás megindult.

Frohreich Ernót — nem hívják Frohreich Ernónek

Hogyan lett a satanovi halálroham hőse magyar állampolgár. — Egy dunántúli cipésmester örökbefogadta az Egyedi-gyilkos édesapját.

(Budapest, november 4.) Sopronban a Frohreich-ügy megy a maga rendes kerékvágásában és új esemény alkalmasint nem is fog történni benne mindaddig, a míg Frohreich Ernót, a milliomos Egyedi Artur gyilkosát, akin — mint már többször jelentettük — az elmebaj tünetei mutatkoznak, a hatósági orvosok pontos és beható vizsgálat alá nem veszik, hogy kétségtelenül megállapítsák, vajjon tényleg elmebajos-e a gyilkos vő. Frohreich Ernó jelenlegi eseménytelen életében azonban mégis történt ma egy igen érdekes esemény, amikor a soproni ügyészség beszerezte Frohreich Ernó személyi iratait, azokból kiderült, hogy Frohreich Ernót voltaképpen nem is Frohreich Ernónek hívják, hanem Szabó Ernónek. A dolog története az, hogy amikor

annakidején Frohreich Ernó édesapja, a satanovi halál-roham parancsnokló tábornoka — akkor még egyszerű dragonyoskapitány volt — átlépett a dragonyosoktól a magyar honvédszázadokhoz, a törvény értelmében magyar állampolgárságot kellett fölvennie. Ennek a legegyszerűbb megszerzési módja az volt, hogy Frohreich kapitány örökbefogadtatta magát egy zalamegyei cipésmesterrel, akit Szabó Mihálynak hívtak, és annak nevét is vette fel. Hosszu ideig Frohreich Ernó édesapja a Frohreich-Szabó nevet viselte és csak az idők folyamán kopott le róla a második felvett név. A soproni ügyészség most, hogy tudomására jutott Frohreich Ernó édesapjának a története, Egyedi Artur gyilkosát már igazi nevével, mint Szabó Ernót fogja hivatalosan kezelni.

— Divatrevü Aradon. Az aradi közönség körében szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg a divatrevü iránt, amelyet Darvas Ernó színművész gazdag műsoru kabaré előadás keretében vasárnap délelőtt rendez az aradi Apolló mozgószínházban. A divatrevü kitűnően összeállított műsorán két kacagiató vigjáték is szerepel, amelyben az aradi színtársulat elsőrendű művészei lépnek fel. Darvas Ernó szellemes bevezető konferansza után felvonulnak az Au Printemps (ezelött Missir) aradi divatruház gyönyörű modelljei. A cég a legújabb párisi modelleket mutatja be a közönségnek. A bemutatott különleges divatkosztümök, választékos estélyi ruhák, feltűnő izléses uccai ruhák, a divatrevü befejezésével az Au Printemps divatruházban még vasárnap megvásárolhatók. A cég, mivel előreláthatólag az idő rövidsége miatt nem mutathatja be az összes modelljeit az Apollóban, főtéri üzletét vasárnap délután nyitvatartja és ott úgy a revü már bemutatott, mint a még be nem mutatott ruhákat a város előkelő közönsége megtekintheti. Az Au Printemps cég párisi központja a legújabb divatkreációkat küldötte le aradi fiókjának divatrevüjére. A délelőtti kabaréelőadásra a cég üzletében díjmentesen kapja az előkelő vásárlóközönség a belépőjegyeket. A műsor pontosan délelőtt 11 órakor kezdődik az Apollóban.

A cukorbetegség gyógyászata

Bécsi orvosok nagyjelentőségű felfedezése.

(Bécs, november 4.) Alig másfél éve, hogy az amerikai orvosok az insulinban megtalálták a cukorbetegség egyik hatásos orvosságát, a mellyel azóta számos betegnek adták vissza egészségét és ezzel egészen új utra terelték a cukorbetegség és ezzel kapcsolatos anyagcserebetegségek kezelését. Mivel az insulin drága orvosság, a tudósok egész sora részint ezért, részint más okokból tovább folytatta a kutatást olyan ellenszer után, amely könnyebben hozzáférhető a gyógyulást keresők nagy tömegének. A kutatás máris eredményre vezetett, mert — amint bécsi tudósítónk jelenti — két bécsi orvosnak, Glaser Erhardnak és Witt-

ner R.-nek, Wasicky professzor intézetében folytatott kísérletei alapján sikerült egészen új szert felfedezniök az insulin pótlására. Ez nem egyéb, mint a champaigngombából vagy fehérrépából készült kivonat. Nyulakon és emlősökön az új szerrel bőraláfecskeüzéssel megejtett kísérletek arra az eredményre vezettek, hogy az állatok vérében a cukortartalom mintegy kétharmaddal csökkent. Nagyobb adagolással egyes állatok vérében a cukortartalmat a normálisnál is alább szállították, ami káros következményeket vont maga után. Tehát e szert is, mint az insulin, csak bizonyos adagolással lehet használni.

E két orvoson kívül dr. Weisz Hugó bécsi orvos lithium- és nátriumsókkal kísérletezett és „Lithicit“ nevű szerével hasonló eredményeket ért el, sőt kedvező eredményeket ért el közhvény-, epe- és vesebántalmaknál is. A kísérleteket mindhárom tudós folytatja.

Huppa-Huppa.

Az izei szezon legdivatosabb táncsa. — Sajtópróba egy pesti táncintézetben.

(Budapesti levél.) Tegnap este nyolc órakor egy előkelő táncintézetben koreografiai szempontból történelmi nevezetességű esemény játszódott le. Bemutatták a „Huppa-Huppa“ című új táncot, amely arra van hivatva, hogy a shymit, a bluest és a többi ósdi táncot végleg átadja a feledésnek. Ezen az estén különben nem is be mutatója volt a táncnak, hanem

sajtópróbája a reggeli lapok valamennyi tánckritikusának részvételével. Hogy valóban sajtópróba volt, az ottan is lehet látni, hogy a teremben nagyszámu parakettáncosnő, manikürös kisaszszony és más privátnő foglalt helyet. Az egybegyűlt publikumnak pont nyolc órakor jelentette a mester, hogy a produkciók megkezdődnek.

— A híres Huppa-Huppát, — mondta — a párisi tánckongresszus diadalmas táncát a fiam fogja bemutatni, aki nappal szék és éjjel ágy...

Nagy derűtlenség keletkezett ezekre a szavakra.

— Miért nappal szék és éjjel nem? — kérdezte egy kíváncsi hölgy, aki az „ágy“-at, úgy látszik, illetlennek találta kimondani.

— Azért kérem, — felelte az öreg mester — mert nappal mérnök és éjjel táncos... Mélyen meghajolt és azoknak, akik még nem ismerték, bemutatta a fiát. A népszerű mester smokingot viselt, uccai cipővel, a fia viszont zakóban volt és eszkarpenben.

— Francia Samba! — jelentette ezután be az első számot.

Az ifjabb mester táncolta egy hölgygel. A laikus nem talál benne semmi különösöt, de ők, a szakértők azt állítják, hogy remek tánc. Elvégre ők jobban tudják. Az ugynevezett német sambát két hölgy járta el. Ez a régi, kedves polkához hasonlít, csak még vadabban járják. A „five step“ és a „jmska“ nevű táncok bemutatása után maga az öreg mester adta elő az „eredeti bluest“. Sok tapsot kapott. Végül jött a nagy sláger.

— A Huppa-Huppa! jelentette be szertartásosan a mester és még hozzátette: Nagy figyelmet kérek...

Élénken figyelt mindenki, amikor az ifju mérnök éjjeli minőségében derekonkapott egy kisaszszonyt és elkezdtek huppázni. Az tánc nevében benne van az értelem: mintha hepehupas helyen táncolnának. Olyan komikus tánc, hogy biztosan kiszorítja minden elődjét. A meghívott közönség el volt ragadtatva és megújraza a táncot.

A táncbemutató után a mester így szólt:

— Több szám nincs. Szívesen látom a hölgyeket és urakat egy kis táncra...

Már fel is csendült a zongorából a Marica slágera a „Szép város Kolozsvár“ és a próba publikuma szívesen táncra perdült. Egy szenvedélyes főpróbátogató csendesen jegyezte meg:

— Ezt a szokást a színházi főpróbákban is meg kellene honosítani. Sokkal jobban szórakozna a közönség, ha táncolhatna is...

Az aradi APOLLO színházban
szerdán, esütörtökön, pénteken és szombaton
Claude Farrere híres regénye:
LA BATAILLE
(A csata.)
SESSUE HAYAKAWA a legülrebb japán színész a főszerepben
Eredeti felvételek az orosz-japán háborúból.

Sándor (volt Kelet) hatóságilag engedélyezett vizumgyűjtő osztály: közismert pontossággal garancia mellett naponta intézet el kipróbált szakképzett futárokkal vizum és bármilyen megbízásokat **CLUJ, TIMISOARA és BUCURESTIBEN**

KÖZGAZDASÁG

A Szalámi-részvények bukása.

Véget ért a sok vihart látott budapesti papír karrierje.

(Budapest, november 4.) Zola „A Pénz” című regényében írt meg egy olyan részvénykarriert, amelynek vakmerően felfelé haladó ívé és hirtelen letörése a Magyar Szalámi részvény pályafutására emlékeztet. Nem egészen két esztendővel ezelőtt, amikor először jegyezték a budapesti tőzsdén, e nem sokat ígérő részvény-csemete árfolyama szerényen 2000 koronán állott. Egy hónappal ezelőtt, a kontremin csunya bukása kapcsán történt fedezővásárlások 1.700.000 koronáig hajtották fel a Szalámi-részvények kurzusát. Voltak olyan viharos napok,

amikor három Magyar Hítel részvényt lehetett vásárolni egy Szalámi-részvény árából. Ennek alig négy hete és íme a mai tőzsdén már 200.000 koronáig estek le a Szalámi-részvényei. Ez volt egyébként az utolsó nap a Szalámi-részvények tőzsdéi karrierjében. Holnaptól kezdve már nem jegyzik hivatalosan e részvényeket, holnaptól kezdve az exotapiacra kerül a Szalámi. Akár csak Zola „Pénz”-ében, ahol Saccard bankjának papirosai, végül szintén az exota-piac hirhedt asszony ügynökének órási szatyorjába vándorolnak.

Párisban 10.65, Zürichben 2.90 a lej.

HFLYI VALUTAÁRAK. (Nov. 4.) Francia frank 9.60, svájci frank 34.60, dollár 176, dinár 2.62, szokol 5.38, lira 7.90, angol font 815. **Kifizetések:** Budapest 430, Bécs 393, Prága 5.34, Zürich 34.50, Milano 7.80, London 815, Páris 9.50, Newyork 177, Belgrád 2.60.

ZÜRICHI NYITÁS. (November 4.) Amsterdam 205.50, Newyork 519.25, London 235650, Páris 27.15, Milano 22.60, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.55, *Bucuresti* 2.90, Varsó 0.0001, Bécs 0.0073.50

ZÜRICHI ZÁRLAT. (November 4.) Amsterdam 205.30, Newyork 519, London 2356, Páris 27.15, Milano 22.50, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.55, *Bucuresti* 2.90, Varsó 0.0001, Bécs 73.25.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (November 4.) **Kifizetések:** Páris 9.44, London 812, Newyork 179, Milano 7.84, Zürich 34.50, Bécs

0.0025.25, Prága 5.35. **Valuták:** Napoleoni 720, aranyárka 42, léva 1.30, török lira 0.98, angol font 800, francia frank 9.60, svájci frank 35.50, lira 8, drachma 3.10, dinár 2.55, dollár 178, tengyel márka 0.0033.50, osztrák kor. 0.0027, magyar korona 0.0023.50, szokol 5.20.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE ZÁRLAT. (November 4.) Magyar Hítel 421, Osztrák Hítel 160, Salgó 487, Rima 127, Ganz Danubius 2.000, Köszár 3.050, Szlavonia 77, Kereskedelmi Bank 1.040, Schlick 43, Cukor 2.250, Ofa 530, Hazai Takarékpénztár 2.800. (A számlák ezrsekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (November 4.) Belgrád 1100—1106, *Bucuresti* 430—431, Milano 3305—3325, Páris 3977—4007, Newyork 76020—76420, Prága 2265—2277, Bécs 107.30—107.90.

Herbstein Mór 3000, Salgó Béla 41.92, Engel Zsigmond 5000, Flora Iikörgyár 6700, Podgoria borértékesítő 5763, Ransburg M. és fia 13.000, Grossmann és Rauch 6700, Bartók és Deutsch (Világos) 4319, Szántó és Komlós 2350, Vinea bor termelő 7300, Guttman Samuel 8690, Steiner Géza (Perjámos) 15.000 és Fischer Mór 5840 lejjel. Ornsteln Árpád táblabíró, az aradi törvényszék cégbírája még nem adott ki rendelkezést Scheer-Kohn Béla headványa ügyében.

MOZI

Fizetéseketlen

aradi kávé.

(Saját tudósítónktól.) Az egymástkövető fizetéseketleneségek során ma délelőtt Scheer-Kohn Béla aradi kávéháztulajdonos jelentett be fizetéseketleneséget az aradi törvényszék cégbíróján és a kényszereljárás eljárási megindítását kérte. A volt kávéháztulajdonosnak 474.754 lej passzívával szemben aktívája nincsen. A kényszereljárás eljárási során haladékat kíván hitelezőtől a kényszereljárás tárgyaláson esetlegesen megállapítandó kvóta részletekben való kifizetésére. A hitelezői névsora a következő: Herbstein Lipót 132.100, Oppenheim és Schwartz 12.500, Rosenber és társa 100.000 Havas Adolf 43.000, Fischer Lajos (Borossebes) 47.500, Schönzweig Samu 15.000, Temesvári Iikörgyár 10.000, Weiszberger Samuel 6.700, Salamon Árpád (Borosjenő) 50.000,

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma, szerdán a Bagdadi odalisk 7 felvonásos keleti történet került vetítésre. A keleti mesekincsnek kiapadhatatlan forrásából ered a Bagdadi odalisk cselekménye, melynek meséje mindvégig lekötö a nézők figyelmét. Betty Blyth, a közkedvelt filmdiva alakítja a főszere-

pet. Előadások kezdete fél 5, fél 8 s 9 órakor. — Jön a Nagymama kedvence és Muszájból tengerész újszerű „Ó” vigjátékok. Tíz felvonáson át kacagás.

xx Claude Farrere: „A csata” az aradi Apolló slágerfilmje arat most napról-napra sikert Aradon. Egy egész külön világot mutat be ez a kép, amelyben a drámai erők egészen másképpen nyilvánulnak meg, mint nálunk. A régi és az új Japán két lélekemelő embertípusa mutatkozik be előttünk. Claude Farrere világhírű regénye nyomán. „A csata” az orosz-japán háború izgalmas keretében játszódik le. Külön érdekessége a slágerfilmnek, hogy a japán szerepeket született japán filmművészek alakítják. A hatalmas filmretek szombatik szerepel az Apolló mozgószínház műsorán.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

TIMISOARAI MOZI.

Belvárosi mozi: nov. 4., 5., 8-án
Gyárvárosi mozi: nov. 7., 8., 9-én.

Nagy siker!

A nász hajó

Montumentális film 6 felvonásban. A főszerepekben az amerikai színházak leghíresebb művészei, érhőkön: Betty Compson, Monopol Dorian Film.

Idő! Az árvácska, Idő! nagy dráma Jackle Coogan életéből.

NYILTÉR. Értesítés.

Van szerencsénk igen tisztelt ügyfeleinket értesíteni, hogy intézetünk f. é. november hó 1-től kezdve újonnan épült székházába Arad, Bulevardul Regina Maria 22. sz. alá — a földszintre — helyezte át működését.

Igen f. ügyfeleinknek rendelkezésére állunk a bank- és takarékpénztári tétel minden ágában; a legelőnyösebben eszközünk bel- és külföldi átutalásokat, kiállításunk bel- és külföldi csekket, vállalkunk meghitelezéseket és váltók, utalványok beszedését.

Újászervezett deviza-osztályunk a legcoulansabban vesz és elad devizákat, ki szolgáltat vámcsekket.

Pénztári órák: d. e. 9—12,
d. u. 3—5.

Az Aradmegyei Takarékpénztár Igazgatósa.

Pensió Budapesten

Csinos szobák, elsőrendű ellátással, mérsékelt áron kaphatók 6918

GIZELLA pensióban,
Budapest, IV., Harisbazar 6. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Szíves tudomására hozzuk igen tisztelt fizetteleinknek, hogy Klein Sándor ur cégünk kötelekéből f. hó 1-én barátságos uton kivált s így vállalatunkat König & Lázár törvényszékieleg bejegyzett cég alatt vezetjük tovább.

Kiváló tisztelettel:

KÖNIG & LAZAR
nemzetközi szállítók Arad,
10147 Str. Bucur 5.

Schwartz Mihály és neje szül. Sonn Irma, Sonn Zoltán, Margit, Sári, Lajos és Klári ugy a maguk, mint a rokonok nevében fájdalommal tudatják, hogy édesanyjuk

özv. Sonn Adoliné

szül. Balogh Johanna

életének 62-ik évében, november hó 3-án hosszas szenvedés után elhunyt. Felejthetetlen drága halottunkat november hó 5-én, szerdán délután fél 3 órakor kísérik utolsó útjára Arad, Str. Porumbaru (Knežich Károly-u.) 16. számú gyászházból.

Aldás emlékére!

Arad, 1924. november hó 4.
Balogh Jakab, apa, Sonn Zoltánné szül. Stern Ida, menyé, Balogh Henrik, Manó, Zsigmond, Steiberger Ignácné szül. Balogh Emma, testvérei, sógorai, sógorinói és unokái.

Rudolf Mosse 1.

Keresünk

bucuresti tükörgyárunk részére kristály köszörűő munkásokat.

Megkereséseket Rudolf Mosse, Bucuresti, Bulevardul Academiei 4. Abcut. 627 alatt kérünk. 10147

Eladó W. D. motóroka

üzemképes állapotban, minden elfogadható áron. Továbbá egy Fordson és egy Kőszegi szántó traktor.

TEL BISZ, Beşenova-Veche (Torontál). 6159

Újságmakulatura

5 kgr.-os csok

:: magokban ::

kapható a kiadóhivatalban

BORNSTEIN photo-salon, **ARAD,** készít elsőrangu kivitelű fényképek és fényképnagyításokat.
(új Neuman-ház)

Ha olcsó és jó télikabátokra van szüksége, **PLESZ** központi női és gyermekruha áruházát felkeresni Arad, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni Nagy választék Caracul és Flüs kabátokban. 6194

Angol férfi szabóság és szövet-lerakat Arad, Str. Alexandri (Salacz-ucca) 5.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésenként ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, ill. 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

MICIKEM? Ha utóliára látod akarsz? Ugy jöjj be 5-dikén este. Cica. 6205

IDŐSEBB uriember támogató barátságát keresi független urinő. Választ „Kelmese téli esték” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 6193

Alkalmazás.

BOLTHÉLYNYT keres takarításra és kifutásra teljes ellátással és fizetéssel Grallert J. és Fia Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér.) 8. 6167

ÜGYES, megbízható szobaleányt azonnali beépítésre keresnek. Arad, Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 13. II. em. 10.146

PORTÁSFUT román-magyar nyelvtudással azonnalra keres az Uránia mozgószínház Arad. 6181

TAKARITÓNÖKET állandó délelőtti foglalkozásra azonnalra keres az Uránia-mozgószínház Arad. 6182

FÜSZERKERESKEDŐ segéd, angróban és detailban teljesen jártas, állást keres. Románul tud. Cím Markbreiter, Boiu Jud. Bihor. 6187

JÖLFÖZŐ MINDENEST közeli faluba nagy fizetéssel azonnalra felvesszük. — Jelentkezni Arad, Strada Moise Nicoara 13. földszint (Petőfi-ucca.) 6199

OKLEVELES, románul beszélő leány irodai alkalmazást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6200

KÖZÉPKORÚ, intelligens nő, ajánkozik idősebb urnőhöz társalkodónőnek, vagy kisgyermek mellé is menne. Szíves megkeresések Arad, Strada Cosbuc 59. (Wesselényi-ucca.) 5203

MINDENES szakácsnő felvétetik. Cím Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10.147

EGY fűszerkereskedő segéd, ki szakmájában teljes jártassággal bír, november 15-ikére állást keres. Cím Türkössy Sándor Salonta-Mare (Nagyszalonta.) 6204

Lakások.

LAKÁSOK berendezéssel, esetleg anélkül, átadhatók a törvényes formák betartásával. Bővebbet Victoria-Irodában Arad, Piața Avram Iancu 16. 6196

EGY-KETTŐ-HÁROM-NÉGY SZOBÁS lakások butorral és anélkül kaphatók. Cím Savoy-irodában Arad, Bulev. Carol I (Erzsébet-körút) 32. 6209

ELŐKELŐ fiatal házaspár keres kétszobás, külön bejáratu szépen butorozott szobát, lehetőleg zongorával, teljes és jó ellátással, hosszabb időre, kizárólag belvárosi uri családnál. Ajánlatokat kér „Éves megállapodás” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 6189

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHÁZ üsttel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 600

PERZSA ÉS SZMIRNA SZÖNYEGEK, nagy és kicsi íróasztalok, ezüst evőeszközök, egy- és kétgyas terítők, kézimunkák, dísztárgyak, városi bunda, női kabátok, fülbevalók, órák, kis kredenc, könyvszekrények, tükrök, nagy ebédli szőnyegek, hálószobák, szalonok, Biedermayer-szalon, fotelek, tükrök, antik szekrény, szamovár, villany-ernyők, konyha asztal, stb. eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

ELADÓ SZÓDAGYÁR teljes felszereléssel. Simandán Peter Macea. 5947

RÖVID, keresztúros zongora 42.000 lejért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 6186

KITŰNŐ HANGJÚ, keresztúros, bécsi gyártmányú zongora eladó. Arad, Szt. Sava (Kelmene-tér) 5. 16.063

GYÖNYÖRŰ fekete, keresztúros piano eladó. Arad, Calea Șaguna (Varjassy Lajos-ucca) 161. 16.063

LICHTWITZ

LIQUEURS
4946

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Brătianu 12. (Weitzer J.-ucca 10.)
Gyermek portraít és interior-felvételek a legjobb kivitelben eszközöltetnek.

Tiberiu Soltész, Cérna és fonalárak gyári lerakata Arad, Str. Matei Corvin No. 1.

EGY darab 2 szárnyas vasaitó 90/150-es, 1200 lejért és 1 gondonka 2000 lejért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6211

FAEGYENGETŐ, hosszlyukfuró, körüresz és marógép eladók. Arad, Strada Alex. Gavra (Csernovits-u.) 22. 6207

MÉNESI Ó-VÖRÖS és új ASZTALI bor kicsinyben. Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-ucca) 9. 5208

HOSSZU zongora 8000 lejért eladó. Arad, Str. Bogdan 11. (Fácán-u.) 6188

Férfi és női szövetek, pongyola, flanelek a legolcsóbban

WEISZ ARMIN
divatáruházában 5100
ARAD, Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér.)

Ingalan.

KIVÁNDORLÁS miatt sürgősen olcsó eladásra kínálunk gyönyörű belvárosi házakat elfoglalható lakással. Bővebbet: Wallinger-irodában, Arad, Str. Unirei 13. (Földes-patkával szemben). 15107

Uzletek.

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren) pinceszélység üzletnek, vagy műhelynek, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 6190

Oktatás.

FRANCIA, ANGOL órákat vennék perfect nyelvtanárától. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3000

ZONGORAÓRAKAT ad kezdőknek és haladóknak budapesti konzervatóriumi oklevéllel bíró tanerő. Cím Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad. 10.148

Életem.

URHÁZNÁL izletes koszt kapható. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 6207

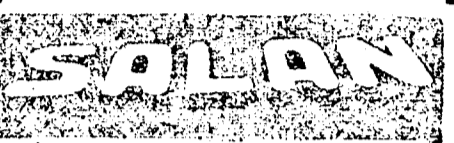
Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNT, nagyobb összeget kézzizálog ellenében folyósítunk. Savoy-iroda Arad, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 32. 6210

Rudolf Mosse 7034.

A tudományos világ által elismert legjobb, legtökéletesebb és legolcsóbb

fertőtlenítő szer a

Mindon bajtól, **fertőző** betegségtől megóv. Izzadságot és minden más kellemetlen szagot megszüntet.

Kristálytisztá, nem mérgező, teljesen szagtalan.

Kapható minden gyógyszárban és drognoriában.

Gyár és központi iroda: **SALAN** Vegyipari Művek

TIMISOARA, II. Piața Badea Cartan (Széna-tér) 2.

Kereskedelmileg képzett intelligens, jó megjelenésű, 86 éves, volt **utazó és irodatisztviselő**

(magyar-német) bármilyen állást betöltene,

esetleg vidékre is menne. Megkeresések „Hotel Dacia” Arad, GUTTMANN névre kéretnek. 6198

Eladó

nagyon olcsó házhelyek, Micalaea-Nou (Ujmikelakának) legszebb részén, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosításokat ad

Muntean,

Arad, Str. Brancovici No. 2. (volt Lázár Vilmos-ucca) 2. szám. 6194

Az **Erdélyi Élet**
minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg.
Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével.
Olvassa és terjessze!

Legolcsóbb és legjobb fornér beszerzési forrás.

L. FISCHMANN aradi FORNÉR különlegességek raktárát keményfatelepe valamint a Mundus és B. Ö. Falpar r. t. FORNÉRGYÁR lerakatával megnagyobbítva Timisoarara Fabrica Splaial Pones Curcanul (II. Klapka-sor) 8. helyezte át. Vásárol állandóan: dió, cseresznye, tapoly, kóris, hárs és tölgy rönköket. Rudolf Mosse 7085 9013

Legolcsóbb beszerzési forrás Schutz-nál Arad, Str. Emineon 28-30. (v. Deák F.-u.) ahol kizárólag angol és brünni férfi szövetek, szabókellékek állandó nagy raktára van.